

Сметка за защита срещу запор (P-сметка)

(Актуалност на информацията към: 01 декември 2021 г.)

Обща информация относно сметката за защита срещу запор

(Събрана информация от Работната група за консултиране на дългове на асоциациите и централните асоциации на германската банкова индустрия.

[Германската банкова индустрия])

Искане за преобразуване

Всеки титуляр на сметка има право да преобразува съществуващата си разплащателна сметка в сметка за защита срещу запор (P-сметка). Преобразуването може да бъде заявено и от упълномощено лице. Преобразуването е възможно и когато сметката е дебитна.

Основна сметка

Потребителите без разплащателна сметка или платежна сметка, която не може да бъде използвана на практика, имат право на откриване на основна сметка, при условие че пребивават законно на територията на Европейския съюз. Това се отнася и за потребители без право на постоянно пребиваване, за лица, търсещи убежище, както и за лица без право на пребиваване, които не могат да бъдат депортирани (толерирани лица). Основната сметка предоставя всички необходими функции на разплащателна сметка.¹ Още при подаването на заявлението за основна сметка може да бъде договорено, че тя ще бъде управлявана като P-сметка.

¹ <https://www.die-dk.de/kontofuehrung/basiskonto/>

Забрана за няколко сметки за защита срещу запор

Всяко лице има право да поддържа само една разплащателна сметка като P-сметка. Поддържането на няколко P-сметки е забранено и може да подлежи на наказателно преследване. При смяна на сметките от особено значение е да се уверите, че функцията на предишната сметка като P-сметка е отменена, преди новата сметка да бъде преобразувана в P-сметка. Ако желаете, Вашата нова кредитна институция ще Ви съдейства при смяната на сметките.

Защита срещу запор при съвместна сметка

Законът позволява само индивидуални сметки да се преобразуват в P-сметки. Съвместна сметка (напр. сметка на съпрузи) не може да се управлява като P-сметка. Ако бъде наложен запор върху съвместна сметка, кредитната институция може да изплаща суми от салдото по сметката на вискателя едва един месец след връчването на заповедта за запор (и по-конкретно след подаване на нареждането за превод). Този период от един месец може/трябва да послужи на всеки от титулярите по сметката да открие индивидуална сметка за себе си, ако все още няма такава. След това в рамките на този едномесечен период по тези индивидуални сметки съответният титуляр от съвместната сметка трябва пропорционално да прехвърли салдото за въпросния титуляр. Впоследствие в рамките на този едномесечен период могат да бъдат прехвърляни пропорционално и други кредити. Обикновено кредитното салдо се разпределя на глава, т.е. при двама съвместни титуляри на сметки – наполовина, при трима – по една трета и т.н. В специални случаи титулярите на съвместна сметка и кредиторът, налагащ запора, могат да се споразумеят за различна формула за разпределение. За тази цел обаче е необходимо съгласието на всички кредитори, които са наложили запор върху съвместната сметка. Кредитната институция трябва да бъде уведомена за всяко друго разпределение в писмен вид (напр. чрез писмо, факс, електронна поща).

Длъжникът с наложен запор трябва да управлява своята индивидуална сметка като P-сметка, за да може да се разпореджа с прехвърленото кредитно салдо (своя дял от съвместната сметка) в рамките на освободената от запориране сума. Титуляр на съвместна сметка без наложен запор не се нуждае от P-сметка. Прехвърленото Ви кредитно салдо от съвместната сметка вече не подлежи на запор.

След изтичане на едномесечния период прехвърлянето на други кредити от съвместната сметка към индивидуалните сметки вече не е възможно. Следователно титулярите на съвместни сметки трябва да използват едномесечния период и във всеки случай да организират своевременно прехвърлянето на кредити (например заплати, пенсии, социални помощи) по съответната индивидуална сметка. Но при това трябва да се уверите, че дебитите (напр. наеми, електроенергия, застрахователни премии и др.) вече се извършват от една от индивидуалните сметки. Съвместната сметка трябва да бъде закрыта в края на едномесечния период. След това там не могат да се осчетоводяват повече кредити, а също и да се изплащат на кредитора, наложил запор.

Преобразуване в сметка за защита срещу запор е възможно и след запориране на сметка

Преобразуването в P-сметка може да бъде поискано и ако вече има наложен запор върху разплащателната сметка. Ако преобразуването в P-сметка се извърши в рамките на един месец от връчването на заповедта за запор и превод в кредитната институция (кредитните институции разполагат с три работни дни за обработка), защитният ефект на P-сметката важи още от връчването на заповедта за запор и превода – в противен случай само занапред.

Автоматична защита срещу запор – необлагаем личен доход

Ако P-сметката бъде запорирана, титулярят на сметката получава автоматична защита срещу запор в размер на необлагаемия личен доход, който понастоящем възлиза на **1260,00 EUR** за календарен месец. Заявяването на освободената от запориране сума по сметката за защита срещу запор изисква съответното кредитно салдо към дадения момент.

Титулярят на сметката може да се разпореджа с кредитно салдо до максималния размер на необлагаемия личен доход без допълнително уведомяване (напр. чрез превод, периодичен превод и директен дебит) дори и след налагане на запор. Видът на доходите (заплата, социални помощи, възстановяване на данъци и т.н.) и моментът на получаване на плащането са без значение; освободената от запориране сума важи за съответния календарен месец.

Пример за самотен родител с дете:

– Текущото трудово възнаграждение възлиза на 1800,00 EUR; към него се прибавят 219,00 EUR детски надбавки.

– Салдото по сметката към момента на връчване на заповедта за запор и превод възлиза на 2 019,00 EUR.

– От въпросната сума, възлизаща на 2 019,00 EUR, от запор автоматично са защитени 1260,00 EUR, без да има значение дали запорът е наложен в края на месеца.

С удостоверение – увеличена необлагаема сума

Освен автоматично действащият необлагаем личен доход, освободената от заповоране сума за Р-сметката може да бъде увеличена с допълнителни необлагаеми суми в зависимост от житейската ситуация на титуляря на сметката (длъжникът с наложен заповор). Това важи в особена степен за случаите, когато длъжник изплаща издръжка на едно или повече лица въз основа на законово задължение или получава определени социални помощи или обезщетения от името на трети лица (напр. небрачен партньор, доведено дете) съгласно Закона за обезщетенията на лицата, търсещи убежище. В такъв случай в момента важат следните увеличени необлагаеми суми:

- 1731,44 EUR при едно задължение за издръжка;
- 1994,09 EUR при две задължения за издръжка;
- 2256,74 EUR при три задължения за издръжка;
- 2519,39 EUR при четири задължения за издръжка;
- 2782,04 EUR при пет/повече задължения за издръжка.

Освен това паричните обезщетения от фондация „Майка и дете“, както и определени социални обезщетения, които компенсират допълнителните разходи, произтичащи от физическо увреждане, са освободени от заповор (напр. основната пенсия и обезщетението за лица с тежки увреждания съгласно Федералния закон за социално подпомагане, обезщетението за грижи за самостоятелно осигурени помощни средства под формата на обезщетение от задължителното осигуряване за дългосрочни грижи или обезщетението за незрящи). Същото се отнася и за някои социални помощи за самия длъжник, които надвишават необлагаемия личен доход, както и за други определени несеквестируеми помощи и забавени обезщетения. Потърсете съвет от утвърден консултантски център по въпросите на несъстоятелността на длъжници и потребители.

Еднократните социални помощи (напр. разходи за училищни екскурзии, покупки при изписване на новородено след раждане) също са освободени от заповор. Обезщетенията за деца и детските надбавки, които постъпват в заповораната Р-сметка, също са освободени от заповор. За да влезе в сила увеличената необлагаема сума, титулярят на сметката трябва да докаже пред кредитната си институция обстоятелствата, които му дават право на увеличение на необлагаемия личен доход, с подходящо удостоверение (от агенцията за социални помощи или от утвърден консултантски център по въпросите на несъстоятелността на длъжници и потребители, работодател, служба за семейни помощи, адвокат или данъчен съветник).

Работната група за консултиране на дългове към асоциациите и германската банкова индустрия разработиха национален стандартизиран формуляр на Удостоверение². Това обаче не означава, че само този образец на удостоверение може да се приеме като доказателство, тъй като по закон не съществува официално изискване. Въпреки това образецът на удостоверението може да бъде от полза за органа или лицето, които желаят да получат удостоверение.

² <https://www.die-dk.de/kontofuehrung/pfandungsschutzkonto/>

Ако една или две (в случай на социални помощи) от горепосочените местни служби не издадат удостоверение, решението се взема от правоприлагащия съд или изпълняващия орган от изпълнението на публичния взискател (напр. данъчна служба, градска хазна).

Пример за самотен родител с дете (продължение):

- Текущото трудово възнаграждение възлиза на 1800,00 EUR; към него се прибавят 219,00 EUR детски надбавки.
- Салдото по сметката към момента на връчване на заповедта за заповор и преводи възлиза на 2 019,00 EUR.
- От въпросната сума, възлизаща на 2 019,00 EUR, от заповор автоматично са защитени 1260,00 EUR, без да има значение дали заповорът е наложен в края на месеца.
- Ако титулярят на сметката докаже плащането на издръжка с помощта на удостоверение по образец или справка за заплатата от работодателя, в която са посочени законоустановените задължения за издръжка, и докаже получаването на детски надбавки по тази партия, освободената от заповор сума възлиза на 1731,44 EUR + 219,00 EUR = 1950,44 EUR.

При заявление – индивидуално решение за необлагаема сума

Ако по заповораната Р-сметка са начислени трудови възнаграждения или обезщетения, заместващи заплатата (като пенсия за старост, обезщетение при болест, обезщетение при безработица), или доходи от самостоятелно заети лица, които надвишават автоматично защитения необлагаем личен доход, съответно увеличават минимален праг, титулярят на сметката трябва да се обърне към правоприлагащия съд, за да получи освобождаване на заповорания кредит в конкретния случай (например чрез прилагане на таблицата за заповоране или в случай на коледни премии, разноски, заплащане на извънреден труд и т.н.). В случай на заповор от публични взискатели (например данъчна служба, здравноосигурителна каса и т.н.), отговорни са изпълнителните органи на публичните взискатели.

Правоприлагащият съд може по изключение, например в случай на заповор на вземания за издръжка, да определи по искане на кредитора по-ниски освободени от заповоране суми. В този случай кредитната институция е обвързана с тези освободени от заповоране суми дори ако те са по-ниски от необлагаемите суми, предвидени в закона.

Пример за самотен родител с дете (продължение):

- Ако титулярят на сметката докаже плащането на издръжка с помощта на удостоверение по образец или справка за заплатата от работодателя, в която са посочени законоустановените задължения за издръжка, и докаже получаването на детски надбавки по тази партия, освободената от заповор сума възлиза на 1731,44 EUR + 219,00 EUR = 1950,44 EUR.
- Съгласно таблицата за заповоране и в случай на законово задължение за плащане на издръжка обаче от 1800,00 EUR трудово възнаграждение само 37,96 EUR подлежат на заповоране. Затова Ви препоръчваме да подадете молба за освобождаване до правоприлагащия съд/изпълняващия орган, за да бъде освободена от заповор сега и занапред общата сума от 1762,04 EUR плюс 219,00 EUR детски надбавки (= 1981,04 EUR) за всеки календарен месец.

Пренасяне за 3 последващи календарни месеца (сума на спестяванията)

Ако титулярят на сметката не е използвал кредитното си салдо, освободено от заповор, до края на календарния месец, остатъчното кредитно салдо може да бъде прехвърлено за максимум **три** месеца и след това е на разположение в допълнение към защитеното месечно кредитно салдо. Това увеличава защитения необлагаем личен доход за следващите месеци. Прехвърленият кредит се усвоява първи през следващия месец. **Внимание:** на прехвърляне подлежат само действително налични кредити:

Пример за самотен родител с дете (продължение):

- По искане на длъжника правоприлагащият съд/изпълняващият орган освобождават от заповор общо 1762,04 EUR за календарен месец. Освен това се добавят детски надбавки в размер на 219,00 EUR, които остават освободени от заповор с помощта на удостоверение/уведомление за детски надбавки.
- Ако титулярят на сметката след заповора до края на месеца изразходва само 1000,00 EUR и детските надбавки – т.е. общо 1 219,00 EUR – неизползаното кредитно салдо от 762,04 EUR, защитено от заповор, се прехвърля до три пъти (автоматично) за следващите месеци.
- **Внимание:** ако в рамките на три последователни месеца титулярят не разполага с обща сума от поне 762,04 EUR, сумата на превода се губи! Кредитната институция обаче ще информира титуляря, ако има опасност дадена сума на превода да бъде изгубена в края на месеца.
- От кредитите, които се получават по сметката през следващия месец, неизползаната част може да бъде прехвърлена отново за следващите три календарни месеца. Сумата, която може да бъде пренесена за следващите месеци обаче, подлежи на ограничение. Може да бъде прехвърлена само сумата, която е била начислена през предходния месец в сметката като нова сума, защитена от заповор.

Защита срещу запор и за самостоятелно заети лица

Основната защита и повишената основна защита с помощта на образеца на удостоверение или уведомлението се прилагат и за доходите на самостоятелно заетите лица. По-голям необлагаем личен доход се отпуска от съда или изпълняващия орган по искане на титуляря на сметката, който е самостоятелно заето лице. По правило месечният нетен доход след приспадане на оперативните разходи от оборота трябва да бъде доказан пред съда.

Сметката за защита срещу запор винаги е кредитна сметка

Законът предвижда, че Р-сметката може да се управлява само на базата на кредитно салдо и предоставя защита срещу запор в размер на съответния необлагаем личен доход само ако има кредитно салдо в съответния размер. Това изключва възможността за предоставяне на линия на кредит или разрешаване на овърдрафт по Р-сметка. Освен това не е възможно и използването на кредитна карта, освен ако не става въпрос за предплатена кредитна карта.

Защита при сметки с дебитно салдо

Дори ако по дадена сметка – без наложен запор – има дебитно салдо, титулярят на сметката може да поиска преобразуването ѝ в Р-сметка. Тъй като Р-сметка може да се управлява само в кредит, дебитното салдо трябва да се отпише. За целта кредитната институция може да открие втора сметка или подсметка. Ако титулярят на сметката е поискал преобразуването ѝ в Р-сметка, кредитната институция вече не може да приспада кредити в размер на съответния (увеличен) основен необлагаем личен доход от дебитното салдо. По този начин се гарантира, че дори хората с превишени лимити на сметки могат да посрещнат разходите си за издръжка на живот в рамките на необлагаемия личен доход. Препоръчително е да се стремите към погасяване на дебитното салдо, за да не задължнявате към институцията, която управлява сметката Ви. Доколкото е наложен запор върху дебитна сметка, забраната за приспадане и прихващане се прилага и по отношение на кредитната институция.

Важно: за целта титулярят на сметката трябва фактически да поиска преобразуване в Р-сметка в рамките на един месец след получаване на запора.

Прекратяване на функцията на Р-сметката

Титулярят на сметката може да поиска от кредитната институция да отмени функцията на Р-сметката с предизвестие от четири работни дни в края на всеки месец. Това например е от полза при премахване на запор или ако трябва да се създаде Р-сметка към друга разплащателна сметка. След това сметката ще се управлява без промяна при предишните условия. Принципно в такъв случай използването на кредитната карта или овърдрафт може да бъде заявено отново.

Нареждане за несеквестируемост

По искане на титуляря на сметката правоприлагащият съд може да разпорежи сметката със защита срещу запор да не подлежи на запор за период до дванадесет месеца. За целта титулярят на сметката трябва да докаже, че за последните шест месеца, преди заявлението да бъде подадено, по сметката са постъпвали предимно само несеквестируеми суми, както и да докаже по достоверен начин, че същото може да се очаква и за следващите шест месеца. Ако правоприлагащият съд разпорежи несеквестируемост (за срок до дванадесет месеца), няма да е необходимо титулярят да предприема други допълнителни стъпки, за да запази защитата си срещу запор на сметката, ако по време на този период на защита бъде наложен друг запор на сметката.

Във всеки случай обаче трябва **своевременно да подаде отново** нареждане за несеквестируемост.

Отчитане пред кредитни агенции

Законът предвижда, че кредитната институция може да уведоми кредитните агенции, например SCHUFA, за откриването, заличаването и отмяната на сметка за защита срещу запор. Целта на тази информация е да се предотврати злоупотреба с няколко сметки за защита срещу запор от страна само на едно лице. При отправяне на запитване кредитната институция получава информация от кредитната агенция дали титулярят на сметката вече има открита сметка за защита срещу запор в друга кредитна институция, в случай че титулярят на сметката желае текущата му сметка да бъде преобразувана в сметка със защита срещу запор. В доклада за платежоспособността на титуляря на сметката не се включва обстоятелството, че титулярят на сметката притежава сметка със защита срещу запор.

